
Unge trivsel og brug af rusmidler i Gentofte kommune

Faglig rapport fra Center for Rusmiddelforskning, Aarhus Universitet

2020

Mads Uffe Pedersen og Michael M. Pedersen

CENTER FOR RUSMIDDEFORSKNING
PSYKOLOGISK INSTITUT
AARHUS UNIVERSITET

Faglig rapport fra Center for Rusmiddelforskning, Aarhus Universitet

2020

Data

Serietitel og nummer	Faglig rapport fra Center for Rusmiddelforskning, Aarhus Universitet
Titel	Unge trivsel og brug af rusmidler i Gentofte kommune
Forfatter(e)	Mads Uffe Pedersen og Michael M. Pedersen
Afdeling	Center for Rusmiddelforskning, Psykologisk Institut, Aarhus Universitet
Udgiver	Center for Rusmiddelforskning
URL	https://psy.au.dk/forskning/forskningscentre-og-klinikker/center-for-rusmiddelforskning/publikationer/rapporter/
Udgivelsesår	januar 2020
Sideantal	46

Indhold

1. Indledning.....	1
Tabel 1. Signifikant højere i 2019 **	2
Tabel 2. Signifikant højere end blandt danske unge ^a	2
2. Sammenfatning	4
3. Resultater	7
3.1. Uddannelse og arbejde.....	7
Tabel 3a. Uddannelse, beskæftigelse eller ingen af delene	7
Tabel 3b. Uddannelse, beskæftigelse eller ingen af delene	7
Tabel 4a. Aktuel uddannelsesaktivitet for Gentofte-unges sammenlignet med DK-unge.....	8
Tabel 4b. Aktuel uddannelsesaktivitet for Gentofte-unges sammenlignet med DK-unge.....	8
Tabel 5a. Væsentligste indtægtskilde for Gentofte-unge og DK-unge.....	9
Tabel 5b. Væsentligste indtægtskilde for Gentofte-unge og DK-unge.....	9
3.2. Forbrug af alkohol og illegal stoffer.....	9
Tabel 6a. Hvor mange dage har du røget cigaretter inden for de sidste 30 dage.....	10
Tabel 6b. Hvor mange dage har du røget cigaretter inden for de sidste 30 dage	10
Tabel 7a. Cigaret rygning fordelt på uddannelsesaktivitet.....	11
Tabel 7b. Cigaret rygning fordelt på uddannelsesaktivitet.	11
Tabel 7a. Andelen som drikker 10 eller flere dage den sidste måned.	12
Tabel 7b. Andelen som drikker 10+ dage den sidste måned.....	12
Tabel 7c. Andelen som drikker 10+ dage den sidste måned 2019	13
Tabel 8a. Binge-drinking (fuldskabsdruk) fordelt på alder og køn.	14
Tabel 9a. Dage med forbrug fordelt på uddannelsesaktivitet.....	15
Tabel 9b. Dage med forbrug fordelt på uddannelsesaktivitet.	15
Tabel 10a. Dage med forbrug og indtægt.	16
Tabel 10b. Dage med forbrug og indtægt.	16
Tabel 11a. Forbrug af cannabis opdelt på alder, køn for Gentofte og DK.....	17
Tabel 11b. Forbrug af cannabis opdelt på alder, køn for Gentofte og DK.....	17
Tabel 11c. Forbrug af cannabis opdelt på alder, køn for Gentofte og København.	18
Tabel 12a. Brug af cannabis opdelt på uddannelsesaktivitet.....	19
Tabel 12b. Brug af cannabis opdelt på uddannelsesaktivitet.....	19

Tabel 13a. Brug af andre illegale stoffer end cannabis og det samlede forbrug.	20
Tabel 13b. Brug af andre illegale stoffer end cannabis og det samlede forbrug.	20
Tabel 13c. Brug af andre illegale stoffer end cannabis og det samlede forbrug.	21
Tabel 14. Brug af illegale stoffer fordelt på alder hos Gentofte unge 2015 og 2019.	21
Tabel 15a. Brug af andre illegale stoffer end cannabis – fordelt på køn og stoftype.	22
Tabel 15b. Brug af andre illegale stoffer end cannabis – fordelt på køn og stoftype.	22
Tabel 16a. Brug af andre illegale stoffer end cannabis – fordelt på alder og stoftype.	23
Tabel 16b. Brug af andre illegale stoffer end cannabis – fordelt på alder og stoftype.	23
Tabel 17a. Forbrug af illegale stoffer fordelt på uddannelsesaktivitet.	24
Tabel 17b. Forbrug af illegale stoffer fordelt på uddannelsesaktivitet.	24
3.3. E-cigaretter, vandpibe og snus	24
Tabel 18a. Forbrug af E-cigaretter, vandpibe og snus blandt Gentofte og DK unge 2019	24
Tabel 18b. Forbrug af E-cigaretter, vandpibe og snus blandt 15-19 årige unge.	25
Tabel 18c. Forbrug af E-cigaretter, vandpibe og snus blandt 20-25 årige unge.	25
Tabel 18d. Forbrug af E-cigaretter, vandpibe og snus blandt mænd fra Gentofte og DK.	25
Tabel 18e. Forbrug af E-cigaretter, vandpibe og snus blandt kvinder fra Gentofte og DK	26
Tabel 19. Forbrug af study-drugs blandt unge fra Gentofte og DK	27
3.4. Fysiske problemer	27
Tabel 20a. Fysiske problemer.	27
Tabel 20b. Fysiske problemer.	28
3.5. Psykologiske profil og trivsel	28
Tabel 21a. Psykiske og adfærdsmæssige problemer fordelt på køn (2015).	29
Psykiske og adfærdsmæssige problemer fordelt på køn (2019).	30
Tabel 22a. Eksternaliserende adfærd og 10+ dages forbrug af cannabis sidste måned.	31
Tabel 22b. Eksternaliserende adfærd og 10+ dages forbrug af cannabis sidste måned.	32
Tabel 23. Internaliserende adfærd og 10+ dages forbrug af cannabis sidste måned.	33
Tabel 24a. Person-profiler fordelt på køn i 2015.	34
Tabel 24b. Person-profiler fordelt på køn i 2019.	34
Tabel 24c. Profiler og daglig brug af cigaretter.	35
Tabel 24d. Profiler og brug af alkohol 10+ dage sidste måned.	35
Tabel 24e. Profiler og brug af illegale stoffer.	35
Tabel 25. Andelen med psykiatrisk diagnose.	36
3.6. Sociale forhold	37
Tabel 26. Forældre bor sammen i dag.	37
Tabel 27. Hvem oplever den unge at få høj grad af støtte fra i sin dagligdag.	38
Tabel 28. Kæreste og kærestes brug af stoffer.	38

Tabel 29. Dyrker en sport/hobby.	39
Tabel 30. Sport/hobby og brug af cannabis.	39
Tabel 31. Sport/hobby og brug af alkohol 10+ dage sidste måned.....	40
Bilag 1	41
4. Referencer.	43

1. Indledning

I 2015 gennemføre Center for Rusmiddelforskning en stikprøveundersøgelse af trivsel og rusmiddelbrug blandt unge 15-25 årige bosiddende i Gentofte. I 2019 er denne undersøgelse blevet gentaget med spørgsmål, der på de fleste områder er de samme som i 2015. Ligesom i 2015 kan resultaterne fra denne undersøgelse desuden sammenlignes med resultaterne fra en dansk stikprøveundersøgelse fra 2019.

Undersøgelsens grundlag er et simpelt, tilfældigt udtræk af 1.511 unge i alderen 15-25-år bosat i Gentofte Kommune (bruttostikprøve). Undersøgelsen fandt sted i april-maj 2019. Af de 1511 var 86 unge ikke i stand til at deltage i undersøgelsen (taler ikke dansk, bortrejst længere tid, fysiske handicap der umuliggør respons mm.). Nettostikprøven, som kan sammenlignes med 2015-undersøgelsen, er dermed på 1425 unge. 733 svarede på alle spørgsmål. Svarprocenten var således 51,4%.

I 2019 har vi i modsætning til tidligere kontaktet de unge via e-boks. Dette overholder reglerne for den nye persondataforordning, men giver også anledning til vanskeligheder i forhold til at nå særlige grupper af unge, herunder ikke mindst de yngste (bl.a. folkeskoleeleverne). Netop folkeskoleeleverne er der færre af i denne undersøgelse end i 2015-undersøgelsen, mens andelen, der er i gang med en lang videregående uddannelse, er højere end tidligere. Det kan tænkes, at netop denne gruppe er mere opmærksom på deres e-boks end andre unge.

Spørgsmålene, der er anvendt i undersøgelsen, stammer fra den såkaldte UngMap-metode, som udover at blive anvendt i nationale stikprøver også er blevet anvendt i skolebaserede undersøgelser i Danmark, Norge og Grønland ¹⁻⁵.

Denne rapport bygger på opgørelser, hvor alle resultater er vægtet for forskelle mellem de, der svarede på spørgsmålene, og de der ikke ønskede at deltage (bortfald). Der blev vægtet for forskelle i køn, alder, herkomst, familietype og forældrenes uddannelse. Den samme vægtning blev foretaget i 2015.

Hvordan skal rapporten læses?

I rapporten er der ud for tallene i tabellerne illustreret, hvorvidt der er signifikante forskelle i et givent resultat mellem Gentofte unges svar i 2015 og 2019. Når der er én, to eller tre stjerner ved Gentofte 2019, er dette udtryk for, at der er en signifikant forskel.

Tabel 1. Signifikant højere i 2019 **

	Gentofte 2015	Gentofte 2019
	n=837	n=726
Dagligt	14,6	**9,7

I ovenstående tabel ses en signifikant reduktion i det dagligt forbrug af cigaretter mellem 2015 og 2019.

Én * = en p -værdi på under 0,05, hvilket vil sige, at der kun er 5% sandsynlighed for, at der ikke er tale om en reel forskel.

To ** = en p -værdi på under 0,01, hvilket vil sige, at der kun er 1% sandsynlighed for, at der ikke er tale om en reel forskel.

Tre *** = en p -værdi på under 0,001, hvilket vil sige, at der kun er 0,1% sandsynlighed for, at der ikke er tale om en reel forskel.

Foruden forskelle mellem Gentofte 2015 og 2019 undersøgelserne vil vi i denne undersøgelse også vurdere, om der er en signifikant forskel mellem Gentofte 2019 og den nationale danske 2019 survey (herefter DK2019). Nedenfor er der givet et eksempel. I stedet for * bruger vi her ^{a b c}.

Tabel 2. Signifikant højere end blandt danske unge ^a.

		Gentofte	DK
		Alkohol 10+ dage	Alkohol 10+ dage
Svar		om måneden	om måneden
Alle n=730	15-25 år	13,5	^a 11,1

Ovenstående tabel viser, at unge (særligt de helt unge) fra Gentofte signifikant oftere end danske unge generelt drikker alkohol 10+ dage om måneden (markeret med ^a). For at graduere, hvor stærkt

signifikant forskellen er, bruges nedenstående markeringer:

^a = en p -værdi på under 0,05, hvilket vil sige, at der kun er 5% sandsynlighed for, at der ikke er tale om en reel forskel.

^b = en p -værdi på under 0,01, hvilket vil sige, at der kun er 1% sandsynlighed for, at der ikke er tale om en reel forskel.

^c = en p -værdi på under 0,001, hvilket vil sige, at der kun er 0,1% sandsynlighed for, at der ikke er tale om en reel forskel.

OBS! Hvis der ikke findes en * eller en ^{a, b} eller ^c er forskellen ikke signifikant.

Gruppernes størrelse er afgørende for, hvor store forskellene skal være, før der er tale om en signifikant forskel. Ved meget store grupper, der sammenlignes, skal der ikke være så store forskelle mellem grupperne, før der ses signifikante forskelle. Ved små grupper skal der store forskelle til, før der opnås signifikante forskelle. Det sidste betyder en del i denne undersøgelse. Herunder f.eks. når de unge opdeles i forskellige uddannelsesspor. F.eks. er kun få af deltagerne fra Gentofte i gang med en erhvervsuddannelse. Det betyder, at selv store forskelle mellem f.eks. unge, der er i gang med en erhvervsuddannelse i Gentofte 2015 og Gentofte 2019 skal tolkes med forsigtighed.

De fleste forskelle måles med en statistisk metode, der hedder logistisk regression. Her kontrolleres der for forskelle i køn og alder i de enkelte analyser. Nogle gange kan en signifikant forskel f.eks. forklares med gruppernes forskelle i køn. Her kan den ikke-kontrollerede signifikante forskel så forsvinde ved at kontrollere for køn. Andre gange kan en ikke-signifikant forskel blive signifikant ved at kontrollere for køn og/eller alder.

2. Sammenfatning

I 2015 fandt vi, at Gentoftes unge på en række områder havde flere ressourcer end danske unge. Dette billede har ikke ændret sig i 2019.

Vi ser således stadig, at flere af de 15-19 årige oftere bor sammen med begge forældre og oplever mere støtte fra både mor, og ikke mindst far, end danske unge i samme aldersgruppe. Generelt har Gentoftes unge også flere nære venner end danske unge, og de oplever oftere en høj grad af støtte fra disse venner.

Unge mellem 15-19 går oftere i gymnasiet end danske unge, og samme aldersgruppe får også oftere lomme penge. Dertil kommer, at der er flere fra Gentofte, som ikke har eller har haft problemer i folkeskolen.

Gentofte har heller ikke så mange svært overvægtige (BMI 30 og derover) som danske unge generelt. Således har 3% af de unge fra Gentofte en BMI på over 30 eller derover, mens det for resten af landet er 7,7%.

Gentofte kommune er for de ældre unges vedkommende også en fraflytter kommune. Således findes der blandt de 15-25-årige færre 20-25-årige end i Danmark generelt (45,8% Gentofte mod 57,8% i resten af landet). Det er et velkendt fænomen, at unge efter gymnasiet flytter ind til de større uddannelsesbyer. Dette synes i høj grad også at være tilfældet for Gentoftes unge. På den måde ligner resultaterne fra Gentofte det, vi ser hos små kommuner eller på landet, hvor de unge, som har færdiggjort deres gymnasium, flytter til uddannelsesinstitutioner i en større by/kommune.

Gentofte ligner også resten af landet på en række områder, og dertil kommer, at kommunen på nogle områder og ligner sin store nabo, København.

Hvad f.eks. angår de senere års fokus på unges trivsel så ser vi både nationalt og i Gentofte en signifikant øgning af symptomer som depression og angst, ikke mindst hos kvinderne. Også ensomhed er steget (ikke signifikant). Selvom den er steget, er den dog stadig signifikant lavere i Gentofte end i resten af landet. Dette er i overensstemmelse med, at Gentoftes unge ser ud til at have et mere støttende netværk end danske unge generelt. Ikke desto mindre er det 22,7% af kvinderne, der ofte/meget ofte oplever ensomhed, 15,2% der ofte/meget ofte oplever at være

deprimeret og 19,5% der ofte/meget ofte oplever angst. Hvad angår depression og angst adskiller Gentoftes unge sig ikke fra resten af Danmark. Også hos mændene ses en signifikant stigning i angst fra 5,2% til 10,5%, der ofte/meget ofte oplever angst.

Gentofte har også fulgt med den nationale tendens med at flere unge får stillet en psykiatrisk diagnose af en psykiater (her selvrapporert). Således har 12,4% af Gentoftes unge fået en psykiatrisk diagnose af en psykiater, mens det for danske unge er 12,5%.

Andelen af daglige rygere er blevet signifikant reduceret blandt Gentoftes unge – en reduktion der også findes i resten af Danmark. Der er dog ikke kommet færre unge, der helt afholder sig fra at ryge cigaretter. Det samme ses i resten af Danmark. Det er ikke mindst de 20-25-årige mænd, der har skåret ned på deres forbrug.

På nogle områder ligner Gentofte mere sin nabo København end resten af Danmark. Det gælder ikke mindst brug af illegale stoffer – såvel cannabis som andre illegale stoffer. Blandt danske unge i alderen 15-25 år er det således 9,7%, der har brugt cannabis inden for den seneste måned, for Gentoftes unge 14,7% og for unge fra København 17,3%. For andre illegale stoffer (kokain, amfetamin, ecstasy/MDMA m.fl.) er det 3,8% for danske unge (sidste måned), 5,0% for Gentoftes unge og 5,7% for københavnske unge. Det mest bekymrende i denne sammenhæng er forbruget af illegale stoffer blandt de helt unge (15-19 år). For danske unge mellem 15-19 er det 8,9%, der har brugt illegale stoffer den seneste måned, for Gentoftes unge 17,8% og for københavnske unge ligeledes 17,8%. De 20-25 årige af Gentoftes unge har et mindre forbrug end de helt unge. Det er omvendt for københavnske og danske unge.

Andelen, der drikker 10 dage om måneden, har ikke ændret sig, men det er i 2019 signifikant højere end for danske unge. Ligeledes med binge-drinking (fuldskabsdruk = mindst 5 genstande ved én lejlighed). Gentofte unge binge-driker således meget oftere end danske unge, men ikke meget oftere end københavnske unge. De ældre unge fra København binge-driker oftere end de ældre af Gentoftes unge, men begge langt mere end danske unge generelt. Også hvad angår alkohol kunne der være en "smitte-effekt", eller måske snarere en storby-festkultur. Igen er det ikke mindst de helt unge mellem 15-19 år, der oftest binge-driker.

Endelig opstilles der fire profiler med de følgende forkortelser:

- SEP Svære eksternaliserende problemer er kendetegnet ved meget høj score i eksternaliserende adfærd og lav score i internaliserende adfærd
- SIP Svære internaliserende problemer er kendetegnet ved meget høj score i internaliserende adfærd og lav score i eksternaliserende adfærd.
- SEIP Svær eksternaliserende og internaliserende affærd er kendetegnet ved meget høj score i såvel eksternaliserende som internaliserende adfærd.
- LAV Er kendetegnet ved lav score i såvel eksternaliserende som internaliserende adfærd.

Internaliserende adfærd er kendetegnet ved en del til meget høj grad af ensomhed, angst, depression, selvmordstanker med mere, mens eksternaliserende adfærd er kendetegnet ved adfærdsproblemer, såsom at komme op at slås, pjække fra skolen, blive bortvist fra skolen, have konflikter med sine omgivelser med mere.

I forebyggelsesarbejdet skal der, når fokus er på trivsel (eller mangel på samme) være særlig opmærksomhed på unge med profilerne SIP og SEIP. Hvis fokus er på forebyggelse af rygning, alkohol og illegale stoffer skal der ikke mindst være fokus på SEP og igen SEIP. Disse to profiler taber hurtigt kontrollen over deres forbrug af rusmidler.

Generelt tegner Gentoftte-undersøgelsen et billede af en ressourcestærk gruppe af Gentoftte unge, som oplever mere støtte fra forældre og venner, som oftere bor sammen med begge forældre, som går i gymnasiet og generelt har færre skoleproblemer end andre unge, men som samtidig også er en del af en storby-festkultur, som har sit helt særlige udtryk i København og omegn. Ikke mindst det store forbrug af illegale stoffer og alkohol blandt de 15-19 årige er særligt bekymrende, og den tiltagende oplevelse af bl.a. depression og angst hos især pigerne bør også være i fokus.

3. Resultater

3.1. Uddannelse og arbejde

I nedenstående tabel ses andelen af unge, der er under uddannelse, i beskæftigelse (ikke under uddannelse) eller hverken i uddannelse eller i beskæftigelse. Tallene fra 2019 sammenlignes med resultaterne fra 2015 og med de danske, nationale stikprøveundersøgelser.

2015

Tabel 3a. Uddannelse, beskæftigelse eller ingen af delene.

		Gentofte				DK		
		Alle	15-19 år	20-25 år		Alle	15-19 år	20-25 år
		n=886	n=574	n=312	Antal	n=2697	n=1383	n=1314
Under uddannelse	759	83,0	95,5	67,8	2162	78,4	94,9	65,5
I beskæftigelse	97	12,7	3,1	24,5	369	14,8	3,4	23,7
Hverken/eller	30	4,2	1,5	7,6	166	6,8	1,7	10,8

2019

Tabel 3b. Uddannelse, beskæftigelse eller ingen af delene.

		Gentofte				DK		
		Alle	15-19 år	20-25 år		Alle	15-19 år	20-25 år
		n=733	n=432	n=301	Antal	n=3046	n=1459	n=1587
Under uddannelse	572	77,1	90,1	61,7	2269	^a 73,2	89,0	61,3
I beskæftigelse	100	14,3	5,2	25,1	566	19,9	6,9	29,6
Hverken/eller	45	*6,7	2,1	12,1	219	7,9	4,3	10,5

I tabel 3a ser man, at flere fra Gentofte var under uddannelse end fra DK generelt, og at flere fra DK var helt uden for uddannelses og beskæftigelsessystemet end unge fra Gentofte i 2015. Dette ser ud til at have udlignet sig i 2019 (tabel 3b) omend forandringerne er små og ikke signifikante.

I tabel 4a og b er Gentofte-unges aktuelle uddannelsesaktivitet sammenlignet med DK-unges ditto.

2015

Tabel 4a. Aktuel uddannelsesaktivitet for Gentofte-unges sammenlignet med DK-unge.

	Gentofte				DK			
		Alle	15-19 år	20-25 år		Alle	15-19 år	20-25 år
	Antal	n=759	n=551	n=208	Antal	n=2162	n=1.318	n=844
Folkeskole	218	24,6	39,0	0,0	573	22,8	42,5	0,3
STX, HTX, HHX, EUX	321	36,0	53,4	6,3	563	21,3	36,6	3,9
HF/VUC	27	5,0	2,2	9,8	110	6,1	3,9	8,6
Erhvervsuddannelse	28	4,9	1,2	11,2	242	12,6	10,3	15,2
Videregående uddannelse	128	23,1	1,2	60,7	565	31,7	1,4	66,4
Andet	37	6,3	3,0	12,0	109	5,5	5,4	5,7

2019

Tabel 4b. Aktuel uddannelsesaktivitet for Gentofte-unges sammenlignet med DK-unge.

	Gentofte				DK			
		Alle	15-19 år	20-25 år		Alle	15-19 år	20-25 år
	Antal	n=572	n=390	n=182	Antal	n=2269	n=1307	n=962
Folkeskole	97	14,5	23,0	0,0	489	18,7	35,6	0,2
STX, HTX, HHX, EUX	252	*40,9	**63,4	2,2	606	^c 24,0	^c 44,4	1,8
HF/VUC	31	6,1	4,2	9,6	112	5,5	5,6	5,4
Erhvervsuddannelse	23	4,8	2,0	9,5	193	9,7	5,4	14,3
Videregående uddannelse	132	26,2	0,5	70,4	712	34,6	2,5	69,6
Andet	37	7,5	7,0	8,3	157	7,6	6,6	8,7

Som nævnt i indledningen, deltog flere unge fra folkeskolen i 2015 end i 2019. Dette kan måske forklares med, at der nu, i modsætning til i 2015, anvendes e-boks til at kontakte de unge. Der er signifikant flere Gentofte unge end DK unge, der går i gymnasiet (40,9% mod 24,0%). Til gengæld er der færre, der er i gang med en videregående uddannelse i Gentofte. Det skyldes antageligt, at Gentoftes unge efter endt gymnasie ofte flytter ud af kommunen for at uddanne sig.

I tabel 5a og b er de unges væsentligste indtægtskilde opstillet og fordelt på Gentofte, DK og alder.

2015

Tabel 5a. Væsentligste indtægtskilde for Gentofte-unge og DK-unge.

	Gentofte			DK		
	Alle n=880	15-19 år n=570	20-25 år n=310	Alle n=2684	15-19 år n=1370	20-25 år n=1314
Lommepenge	23,9	39,0	5,8	16,2	32,5	3,5
Lønnet arbejde	43,7	38,7	49,6	40,8	42,5	39,5
SU	25,7	19,1	33,8	32,5	18,5	43,4
Overførselsindkomst	3,4	0,6	6,9	5,6	1,9	8,5
Andet	3,2	2,6	4,0	4,9	4,7	5,1

2019

Tabel 5b. Væsentligste indtægtskilde for Gentofte-unge og DK-unge.

	Gentofte			DK		
	Alle n=733	15-19 år n=432	20-25 år n=301	Alle n=3046	15-19 år n=1459	20-25 år n=1587
Lommepenge	*18,8	30,5	5,0	^c 10,5	^c 22,2	1,8
Lønnet arbejde	46,8	43,9	50,1	46,3	48,4	44,7
SU	23,6	*17	31,4	^a 30,1	17,8	^b 39,4
Overførselsindkomst	2,6	2,0	3,4	^b 6,6	3,5	^b 8,9
Andet	8,3	6,7	10,1	6,5	8,1	5,3

I 2015 var den eneste forskel, at flere DK- end Gentofte-unge i højere grad modtog SU som deres væsentligste indtægtskilde. Det er stadig tilfældet. Gentofte-unge i samme aldersgruppe havde til gengæld oftere lønnet arbejde som væsentligste indtægtskilde. Det har de stadig, men det er ikke signifikant. Lønnet arbejde dækker her over såvel fuldtid som deltid (fritidsjobs). I 2019 er der i Gentofte signifikant flere, der får lommepenge end det er tilfældet for danske unge generelt. Det overordnede mønster har ikke ændret sig.

3.2. Forbrug af alkohol og illegal stoffer.

I det følgende sammenholdes forbruget af rusmidler blandt unge fra Gentofte med forbruget blandt unge fra de nationale undersøgelser. Rusmidlerne opdeles i brug af cigaretter, alkohol, cannabis og andre illegale stoffer. Dertil, som noget nyt, er de unge blevet spurgt om brug af e-cigaretter, vandpibe, snus og study drugs (herunder bl.a. Ritalin/Modafinil, betablokkere og koffeinpiller)

Cigaretter

Der blev i undersøgelserne spurgt, hvor mange dage de unge havde røget cigaretter inden for den seneste måned. I nedenstående tabel er antallet af dage fordelt på køn og alder, og der skelnes igen mellem Gentofte og den nationale population.

2015

Tabel 6a. Hvor mange dage har du røget cigaretter inden for de sidste 30 dage

Gentofte 2015, n=837					UngMap 2015, n=2597		
Svar		Ingen Procent	1-29 dg Procent	Dagligt Procent	Ingen Procent	1-29 dg Procent	dagligt Procent
Alle, n=837	15-25 år	62,3	23,2	14,6	67,0	17,9	15,1
	n=542 15-19 år	63,5	25,8	10,4	73,5	17,3	9,1
	n=295 20-25 år	60,8	20,0	19,2	62,1	18,2	19,7
Mænd, n=424	15-25 år	61,4	21,5	14,9	65,2	17,9	17,0
	n=271 15-19 år	66,3	23,9	9,6	72,5	15,8	11,7
	n=153 20-25 år	55,4	18,4	24,1	59,5	19,4	21,1
Kvinder, n=413	15-25 år	63,1	25,0	12,1	69,0	17,8	13,2
	n=271 15-19 år	60,6	27,7	11,2	74,6	18,9	6,4
	n=142 20-25 år	66,3	21,6	14,0	64,7	17,0	18,3

NB! Svar gælder kun for Gentofte.

2019

Tabel 6b. Hvor mange dage har du røget cigaretter inden for de sidste 30 dage

Gentofte, n=726				UngMap 2019, n=2	
		Ingen Procent	Dagligt Procent	Ingen Procent	dagligt Procent
Alle, n=726	15-25 år	61,5	**9,7	^c 66,7	12,1
	n=426 15-19 år	59,7	7,6	^b 71,4	7,9
	n=300 20-25 år	63,5	**12,2	63,2	15,2
Mænd, n=362	15-25 år	59,6	11,1	^b 64,7	13,2
	n=209 15-19 år	59,0	7,5	^c 72,5	6,9
	n=153 20-25 år	60,3	*15,2	58,9	17,9
Kvinder, n=364	15-25 år	63,4	8,3	^b 68,7	10,9
	n=217 15-19 år	60,4	7,7	^b 70,3	8,9
	n=147 20-25 år	67,0	9,0	67,5	12,4

NB! Antal svar gælder kun for Gentofte.

I tabel 6a ser man, at 62,3% af unge fra Gentofte slet ikke havde røget cigaretter de sidste 30 dage i 2015. Dette er stort set uændret i 2019. Til gengæld ses en signifikant nedgang i andelen, der ryger hver dag (fra 14,6% til 9,7%). Det største fald i daglig rygning ses hos mænd mellem 20-25 år.

I nedenstående tabeller er forbruget af cigaretter opdelt på aktuell uddannelsesaktivitet. Tabellen viser, at Gentofte-unge, der går i gymnasiet i 2015 (7a), røg cigaretter oftere end Gentofte-unge i 2019 (7b). Unge fra gentofte der går i gymnasie ryger dog stadig signifikant oftere dagligt end DK-unge. Unge fra gentofte der går i folkeskole eller tilsvarende ryger næsten ikke dagligt mere.

Nogle af de store forskelle i tabellerne bygger på analyser af resultater for meget små grupper og skal derfor tolkes med forsigtighed.

2015

Tabel 7a. Cigaret rygning fordelt på uddannelsesaktivitet.

	Gentofte, n=715					DK, n=2072				
	Antal	Ingen Procent	1-16 dage Procent	17-29 dage Procent	Dagligt Procent	Antal	Ingen Procent	1-16 dage Procent	7-29 dage Procent	dagligt Procent
Folkeskole	202	75,1	17,8	0,4	6,7	538	84,7	8,9	2,3	4,2
STX, HTX, HHX, EUX	306	53,5	25,0	8,9	12,6	540	66,7	22,8	3,1	7,4
HF/VUC	22	58,0	31,0	0,0	11,0	105	51,7	10,0	8,7	29,6
Erhvervsuddannelse	27	50,0	12,4	8,7	28,9	232	60,8	11,8	1,8	25,5
Videregående uddannelse	81	66,9	12,1	5,6	15,5	553	65,3	16,2	4,8	13,6
Andet	19	55,3	28,2	0,0	16,5	104	69,7	8,1	1,1	21,2

2019

Tabel 7b. Cigaret rygning fordelt på uddannelsesaktivitet.

	Gentofte, n=572					DK, n=2269				
	Antal	Ingen Procent	1-16 dage Procent	17-29 dage Procent	Dagligt Procent	Antal	Ingen Procent	1-16 dage Procent	7-29 dage Procent	dagligt Procent
Folkeskole	97	70,6	22,0	6,5	1,0	489	84,6	10,7	0,5	4,2
STX, HTX, HHX, EUX	252	58,4	23,1	9,3	9,2	606	^b 66,5	23,6	4,5	^a 5,4
HF/VUC	31	61,2	20,3	8,9	9,6	112	54,8	20,2	8,0	17,0
Erhvervsuddannelse	23	66,1	9,5	3,0	21,5	193	58,7	14,8	6,1	20,4
Videregående uddannelse	132	71,0	17,7	4,1	7,2	712	68,4	19,2	4,7	7,8
Andet	37	60,4	22,0	12,5	5,1	157	60,2	16,6	5,5	17,8

Alkohol

I tabel 8 er det vist, hvor mange henholdsvis Gentofte-unge og DK-unge der drikker alkohol mindst 10 dage om måneden. Et sådant forbrug er ensbetydende med, at den unge har et alkoholforbrug, der overskrider et fredag-lørdag-forbrug.

2015

Tabel 7a. Andelen som drikker 10 eller flere dage den sidste måned.

		Gentofte	DK
		Alkohol 10+ dage	Alkohol 10+ dage
Svar		om måneden	om måneden
Alle n=870	15-25 år	11,2	8,2
n=562	15-19 år	10,2	5,7
n=308	20-25 år	12,3	10,2
Mænd, n=436	15-25 år	14,7	10,8
n=277	15-19 år	12,9	6,9
n=159	20-25 år	16,7	13,9
Kvinder, n=434	15-25 år	7,6	5,6
n=285	15-19 år	7,5	4,5
n=149	20-25 år	7,7	6,4

NB! Svar gælder kun for Gentofte

2019

Tabel 7b. Andelen som drikker 10+ dage den sidste måned.

		Gentofte	DK
		Alkohol 10+ dage	Alkohol 10+ dage
Svar		om måneden	om måneden
Alle n=730	15-25 år	13,5	^a 11,1
n=429	15-19 år	11,8	^a 7,9
n=301	20-25 år	15,6	13,6
Mænd, n=360	15-25 år	16,0	13,8
n=207	15-19 år	12,1	10,1
n=153	20-25 år	20,4	16,7
Kvinder, n=370	15-25 år	11,1	^a 8,3
n=222	15-19 år	11,5	^b 5,5
n=148	20-25 år	10,5	10,4

NB! Antal svar gælder kun for Gentofte.

Samlet drak flere Gentoftede unge signifikant oftere mindst 10 dage om måneden end danske unge i 2019. Det gælder ikke mindst de 15-19 årige, herunder ikke mindst de 15-19 årige piger som næsten drikker lige så ofte som de 15-19-årige drenge. Mønsteret er det samme som i 2015, men på et lidt højere niveau.

I tabel 7c sammenlignes Gentoftede unge med Københavns unge.

Tabel 7c. Andelen som drikker 10+ dage den sidste måned 2019

		Gentofte	Kbh., n=477
Svar		Alkohol 10+ dage om måneden	Alkohol 10+ dage om måneden
Alle n=730	15-25 år	13,5	19,2
n=429	15-19 år	11,8	9,7
n=301	20-25 år	15,6	^a 22,6
Mænd, n=360	15-25 år	16,0	20,4
n=207	15-19 år	12,1	13,2
n=153	20-25 år	20,4	22,6
Kvinder, n=370	15-25 år	11,1	18,2
n=222	15-19 år	11,5	7,1
n=148	20-25 år	10,5	^b 22,7

Sammenlignet med Københavns unge drikker Gentoftede unge ikke så ofte 10+ dage om måneden. Ikke mindst drikker mange af de ældste unge københavnske unge 10+ dage om måneden. Det er især de ældste unge kvinder fra København, der drikker ofte. Der kunne være tale om en vis form for kommunal "smitte", men der er imidlertid tale om forskellige aldersgrupper.

Tabel 8a viser andelen af unge, der fuldskabsdrikker (binge-drikker = mindst 5 genstande ved én lejlighed) på ugentligt basis. Da vi ikke har mulighed for at sammenligne disse tal med frekvenser fra 2015 (ikke samme måde spørgsmålet stilles på), sammenlignes kun med danske unge fra 2019.

Tabellen viser andelen af de unge, der har drukket alkohol indenfor den seneste måned, og som fuldskabsdrikker på ugentligt basis.

Gentofte-unge fuldskabsdrikker på ugentligt basis signifikant oftere end danske unge. Samtidig er der betydeligt flere, der drikker alkohol månedligt end blandt danske unge.

Tabel 8a. Binge-drinking (fuldskabsdruk) fordelt på alder og køn.

Svar		Gentofte 2019 (n=621)	DK 2019 (n=2394)
Alle n=621	15-25 år	23,8	^c 13,9
n=359	15-19 år	29,1	^c 16,7
n=262	20-25 år	17,7	^a 11,9
Mænd, n=306	15-25 år	31,8	^c 18,1
n=171	15-19 år	37,6	^c 21,2
n=135	20-25 år	25,4	^a 16,0
Kvinder, n=315	15-25 år	15,5	^b 9,2
n=188	15-19 år	20,7	^b 11,9
n=127	20-25 år	9,2	7,2

OBS! Binge-drinking (fuldskabsdruk) defineres som mindst 5 genstande ved én lejlighed.

Når Gentoftes unge sammenlignes med Københavns unge bliver mønsteret dog noget anderledes. Den eneste signifikante forskel, vi finder, er nu, at 20-25 årige købehavnske unge oftere drikker alkohol end Gentoftes unge. Gentoftes unge drikker altså ikke mere end deres jævnaldrene naboer fra København.

Tabel 8b. Binge-drinking¹ (fuldskabsdruk) fordelt på alder og køn.

Svar		Gentofte 2019 (n=621)	Kbh. 2019 (n=394)
Alle n=621	15-25 år	23,8	20,6
n=359	15-19 år	29,1	22,8
n=262	20-25 år	17,7	^a 20,0
Mænd, n=306	15-25 år	31,8	25,9
n=171	15-19 år	37,6	30,0
n=135	20-25 år	25,4	24,9
Kvinder, n=315	15-25 år	15,5	16,0
n=188	15-19 år	20,7	17,6
n=127	20-25 år	9,2	15,4

I nedenstående tabeller fremstilles de unges forbrug af alkohol 10+ dage sidste måned fordelt på uddannelsesaktivitet.

2015

Tabel 9a. Dage med forbrug fordelt på uddannelsesaktivitet.

	Gentofte (n=743)		DK (n=2118)	
	Alkohol 10+ dage om måneden		Alkohol 10+ dage om måneden	
Folkeskole (n=212)	4,9		2,3	
STX, HTX, HHX, EUX (n=317)	15,0		7,6	
HF/VUC (n=25)	8,9		4,6	
Erhvervsuddannelse (n=28)	11,5		7,2	
Videregående uddannelse (n=127)	9,3		11,2	
Andet (n=34)	10,3		7,4	

2019

Tabel 9b. Dage med forbrug fordelt på uddannelsesaktivitet.

	Gentofte (n=572)		DK (n=2269)	
	Alkohol 10+ dage om måneden		Alkohol 10+ dage om måneden	
Folkeskole (n=97)	4,1		2,9	
STX, HTX, HHX, EUX (n=252)	12,4		10,6	
HF/VUC (n=31)	12,4		5,9	
Erhvervsuddannelse (n=23)	7,3		17,4	
Videregående uddannelse (n=132)	16,2		12,8	
Andet (n=37)	24,9		10,3	

Generelt drikker alle unge fra Gentofte mere end danske unge på landsplan. For unge der går på en erhvervsskole ses denne forskel imidlertid ikke. Der er dog tale om en så lille gruppe, at resultaterne for denne skal tolkes med forsigtighed. Den "store" gruppe af unge, der oftest drikker mindst 10 dage om måneden, er unge på videregående uddannelser efterfulgt af unge på gymnasie/HF. Der ses dog et fald i andelen, der drikker alkohol mindst 10+ dage seneste måned for gymnasielever mellem 2015 og 2019. Til gengæld stiger indtagelseshyppigheden hos unge, der er i gang med en videregående uddannelse.

Forskellene er ikke signifikante.

Hvad angår hyppig alkoholforbrug på mere end 10 dage sidste måned var det i 2015 især de unge med fritidsarbejde og lomme penge, som adskilte sig fra danske unge generelt. Dette ser ud til at have ændret sig. I dag er det unge på SU, der har det største alkoholforbrug.

2015

Tabel 10a. Dage med forbrug og indtægt.

	Gentofte (n=863)	DK (n=2633)
	Alkohol10+ dage om måneden	Alkohol10+ dage om måneden
Lomme penge (n=233)	8,0	3,1
Lønnet deltid/ fritidsarbejde (n=262)	12,8	7,0
Lønnet fuldtid (n=103)	15,1	12,1
SU (n=215)	11,1	9,0
Overførselsindkomst	0,0	7,8
Andet (n=33)	18,6	12

2019

Tabel 10b. Dage med forbrug og indtægt.

	Gentofte (n=733)	DK (n=3046)
	Alkohol10+ dage om måneden	Alkohol10+ dage om måneden
Lomme penge (n=150)	10,8	^a 5,4
Lønnet deltid/ fritidsarbejde (n=243)	10,0	9,4
Lønnet fuldtid (n=100)	12,9	17,0
SU (n=164)	18,8	^a 12,3
Overførselsindkomst (n=15)	19,9	6,0
Andet (n=61)	17,8	9,6

Sammenfattende for alkoholforbruget finder vi, at Gentofte-unge signifikant oftere drikker alkohol end danske unge og ligeledes signifikant oftere fuldskabsdrikker end danske unge. Til gengæld drikker de ikke mere end deres jævnaldrende, københavnske naboer.

Illegale stoffer

I tabel 11a og 11b vises forbruget af cannabis blandt Gentofte-unge sammenholdt med DK-unge.

2015

Tabel 11a. Forbrug af cannabis opdelt på alder, køn for Gentofte og DK.

		Gentofte		DK	
		Brugt cannabis		Brugt cannabis	
	Antal	sidste måned	Antal	sidste måned	Antal
Alle	15-25 år	11,8	861	9,5	2619
	15-19 år	10,6	559	7,5	1329
	20-25 år	13,3	302	10,9	1290
Mænd	15-25 år	15,0	429	12,3	1285
	15-19 år	13,6	273	9,3	641
	20-25 år	16,7	156	14,6	644
Kvinder	15-25 år	8,5	432	6,5	1334
	15-19 år	7,5	286	5,7	688
	20-25 år	9,8	146	7,1	646

2019

Tabel 11b. Forbrug af cannabis opdelt på alder, køn for Gentofte og DK.

		Gentofte		DK	
		Brugt cannabis		Brugt cannabis	
	Antal	sidste måned	Antal	sidste måned	Antal
Alle	15-25 år	14,7	728	^c 9,7	3010
	15-19 år	*16,1	428	^c 8,5	1435
	20-25 år	13,0	300	10,6	1575
Mænd	15-25 år	*21,4	358	^c 13,3	1411
	15-19 år	*24,0	205	^c 10,7	685
	20-25 år	18,3	153	15,2	726
Kvinder	15-25 år	7,9	370	6,0	1599
	15-19 år	8,2	223	6,2	750
	20-25 år	7,4	147	5,9	849

Tabel 11a og 11b viser, at 11,8% af unge fra Gentofte (11a) havde røget cannabis den seneste måned i 2015. I 2019 er dette steget til 14,7% (11b), hvilket er højere end hos danske unge generelt. Forskellen

er dog ikke signifikant.

Stigningen ses især for unge under 20 år og især hos mændene. Her er stigningen signifikant. Således er det hele 24% ud af 205 unge mænd under 18 år fra Gentofte, som har haft et forbrug af cannabis den sidste måned. Samtidig er forbruget af cannabis blandt Gentoftes unge signifikant højere end forbruget blandt danske unge. Ikke mindst blandt de helt unge.

Tabel 11c. Forbrug af cannabis opdelt på alder, køn for Gentofte og København.

		Gentofte		Kbh.	
		Brugt cannabis		Brugt cannabis	
	Antal	sidste måned	Antal	sidste måned	Antal
Alle	15-25 år	14,7	728	17,3	477
	15-19 år	16,1	428	16,3	140
	20-25 år	13,0	300	17,7	337
Mænd	15-25 år	21,4	358	25,0	205
	15-19 år	24,0	205	19,7	53
	20-25 år	18,3	153	26,6	152
Kvinder	15-25 år	7,9	370	10,4	272
	15-19 år	8,2	223	13,9	87
	20-25 år	7,4	147	8,9	185

I tabel 11c er Gentoftes unges forbrug af cannabis sidste måned sammenlignet med Københavns unge. Mens Gentoftes unge havde et betydeligt større forbrug af cannabis end danske unge generelt, har de til gengæld et lavere forbrug af cannabis end Københavns unge. Dette gælder ikke mindst for de ældste unge mænd (tæt på signifikant). Gentoftes yngste mænd bruger til gengæld oftere end Københavnske unge mænd cannabis. De yngste kvinder fra Gentofte har et lavere forbrug af cannabis end de yngste Københavnske kvinder. Forskellene er ikke signifikante.

I næste tabel er forbruget af cannabis fordelt på uddannelsesaktiviteter. Som det fremgår af tabellen, er det stort set på alle uddannelsesaktiviteterne, at Gentofte-unge bruger cannabis oftere end DK-unge (med undtagelse af på de videregående uddannelser). Der ses især en stigning hos folkeskoleeleverne og gymnasieeleverne. Dette er i overstemmelse med, at det er

hos de helt unge, forbruget af cannabis er steget

2015

Tabel 12a. Brug af cannabis opdelt på uddannelsesaktivitet.

	Antal	Gentofte 2015		DK 2015	
		Brugt cannabis sidste måned	cannabis 10 dg+	Brugt cannabis sidste måned	cannabis 10 dg+
Folkeskole	211	5,2	0,0	3,6	0,0
STX, HTX, HHX, EUX	317	14,7	2,8	9,4	0,4
HF/VUC	22	12,6	2,8	15,5	2,3
Erhvervsuddannelse	28	23,0	8,0	10,6	3,3
Videregående uddan.	125	9,6	1,2	10,3	1,6
Andet	35	16,7	4,8	8,5	0,0

2019

Tabel 12b. Brug af cannabis opdelt på uddannelsesaktivitet.

	Antal	Gentofte 2019		DK 2019	
		Brugt cannabis sidste måned	cannabis 10 dg+	Brugt cannabis sidste måned	cannabis 10 dg+
Folkeskole	97	*12,4	0,0	^c 3,7	0,7
STX, HTX, HHX, EUX	252	16,8	2,1	^b 8,9	1,1
HF/VUC	31	16,3	3,0	9,1	5,1
Erhvervsuddannelse	23	6,8	0,0	11,4	6,2
Videregående uddannelse	132	10,0	1,3	8,4	1,9
Andet	37	16,9	0,0	14,2	5,1

Andre illegale stoffer end cannabis: Med andre illegale stoffer end cannabis henvises der til amfetamin, kokain, ecstasy og andre illegale stoffer, herunder bl.a. svampe, ketamin, Ritalin®, morfin og benzodiazepiner.

I de følgende tabeller ses såvel brugen af andre illegale stoffer end cannabis samt brugen af illegale stoffer samlet (cannabis + andre illegale stoffer).

2015

Tabel 13a. Brug af andre illegale stoffer end cannabis og det samlede forbrug.

		Gentofte		DK 2015	
		Andre illeg. stoffer	Cannabis + illeg. stoffer.	Andre illeg. stoffer	Cannabis + illeg. stoffer.
Alle n=861	15-25 år	3,4	13,8	3,6	11,1
n=559	15-19 år	2,5	12,1	2,5	8,3
n=302	20-25 år	4,6	16,0	4,4	13,2
Mænd, n=429	15-25 år	5,6	18,1	5,2	14,7
n=273	15-19 år	3,8	15,5	3,4	10,4
n=156	20-25 år	7,7	21,2	6,6	17,9
Kvinder, n=432	15-25 år	1,3	9,5	1,9	7,4
n=286	15-19 år	1,1	8,7	1,5	6,1
n=146	20-25 år	1,5	10,5	2,2	8,3

2019

Tabel 13b. Brug af andre illegale stoffer end cannabis og det samlede forbrug.

		Gentofte		DK	
		Andre illeg. stoffer	Cannabis + illeg. stoffer.	Andre illeg. stoffer	Cannabis + illeg. stoffer.
Alle n=724	15-25 år	5,0	16,8	^a 3,8	^c 11,2
n=425	15-19 år	4,2	*17,8	^b 1,8	^c 8,9
n=299	20-25 år	6,1	15,6	5,4	12,9
Mænd, n=356	15-25 år	7,9	24,0	^a 5,8	^c 15,6
n=204	15-19 år	7,0	*26,5	^b 2,0	^c 11,2
n=152	20-25 år	9,0	21,1	8,7	19,0
Kvinder, n=368	15-25 år	2,1	9,5	1,8	6,6
n=221	15-19 år	1,4	9,2	1,5	6,6
n=147	20-25 år	3,0	9,8	1,9	6,7

Forbruget af andre illegale stoffer end cannabis blandt Gentoftes unge viser en stigende tendens, som dog ikke er signifikant. Der er dog signifikant flere af Gentoftes unge, der har haft et forbrug af andre illegale stoffer end hash sammenlignet med danske unge. Igen er det især det de yngste unge, som har et større forbrug end danske unge.

Forbruget af illegale stoffer samlet set er i 2019 steget signifikant blandt de yngste blandt Gentoftes unge. Igen ser vi, at Gentoftes unge samlet set har et signifikant højere forbrug end danske unge, og at dette primært kan forklares med stigningen i forbruget blandt de 15-19 årige.

I næste tabel sammenlines forbruget af andre illegale stoffer end cannabis og det samlede forbrug med forbruget blandt unge i København.

Tabel 13c. Brug af andre illegale stoffer end cannabis og det samlede forbrug.

		Gentofte, n=724		København, n= 477	
		Andre illeg. stoffer	Cannabis + illeg. stoffer.	Andre illeg. stoffer	Cannabis + illeg. stoffer.
Alle n=724	15-25 år	5,0	16,8	5,7	19,7
n=425	15-19 år	4,2	17,8	3,1	17,8
n=299	20-25 år	6,1	15,6	6,6	20,4
Mænd, n=356	15-25 år	7,9	24,0	9,4	29,2
n=204	15-19 år	7,0	26,5	4,6	23,2
n=152	20-25 år	9,0	21,1	10,9	^a 30,9
Kvinder, n=368	15-25 år	2,1	9,5	2,4	11,2
n=221	15-19 år	1,4	9,2	2,0	13,9
n=147	20-25 år	3,0	9,8	2,5	10,1

Gentoftes unges samlede forbrug af illegale stoffer adskiller sig ikke betydeligt fra Københavns unge. Den eneste signifikante forskel er, at de ældste unge mænd fra Købehavn signifikant oftere bruger illegale stoffer sammenlignet med de ældste unge fra Gentofte (21,1% vs 30,9%). Dette forstærker hypotesen om, at forbruget i København "smitter" forbruget blandt Gentoftes unge.

I nedenstående tabel er forbruget af illegale stoffer opdelt på årgange.

Tabel 14. Brug af illegale stoffer fordelt på alder hos Gentofte unge 2015 og 2019..

	2015			2019		
	Illegale stoffer	sidste måned	%	Illegale stoffer	sidste måned	%
15	129	6,3	8,5	76	15	8,5
16	119	9,8	13,5	92	16	13,5
17	99	16,3	20,5	92	17	20,5
18	122	15,1	17,7	85	18	17,7
19	90	14,1	27,3	80	19	27,3
20	84	24,8	16,9	78	20	16,9
21	58	15,1	14,4	49	21	14,4
22	52	19,5	8,3	52	22	8,3
23	36	13,2	20,5	40	23	20,5
24	36	16,2	13,7	27	24	13,7
25	35	5,2	18,9	53	25	18,9

Den store stigning ses ikke mindst blandt de 17-19 årige. Her ser det nærmest ud til, at alder og brug af illegale stoffer er vendt på hovedet i forhold til tidligere. Hvor det i 2015 var de 20-24-årige, der havde det største forbrug, er det nu de 16-19-årige. Dette følger en tendens, vi har set i hele landet. På landsplan er det de helt unge, der har fået et større forbrug af rusmidler. Hos Gentoftes unge er forbruget dog særligt højt sammenlignet med DK-unge.

I de næste to tabeller er forbruget af andre illegale stoffer end cannabis fordelt på stoftype. Stofferne opdeles således i amfetamin, kokain, ecstasy og andre (der som tidligere nævnt f.eks. kan være svampe, ketamin, Ritalin®, morfin og benzodiazepiner).

2015

Tabel 15a. Brug af andre illegale stoffer end cannabis – fordelt på køn og stoftype.

	Gentofte			DK		
	Alle	Kvinder	Mænd	Alle	Kvinder	Mænd
	870	439	431	2.702	1.348	1.291
Amfetamin	0,1	0,0	0,2	0,1	0,7	0,1
Kokain	2,6	0,9	4,3	2,5	1,2	3,7
Ecstasy	0,7	0,0	1,5	1,2	0,7	1,7
Andre	1,2	0,4	2,1	1,2	0,5	1,8
I alt	3,4	1,3	5,6	3,6	1,9	5,2

2019

Tabel 15b. Brug af andre illegale stoffer end cannabis – fordelt på køn og stoftype.

	Gentofte			DK		
	Alle	Kvinder	Mænd	Alle	Kvinder	Mænd
	726	368	358	3.014	1.593	1.421
Amfetamin	0,7	0,3	1,2	0,7	0,2	1,3
Kokain	3,3	1,3	5,2	3,0	1,3	4,6
Ecstasy	0,8	0	1,5	0,8	0,6	0,9
Andre	1,5	0,6	2,5	0,8	0,4	1,2
I alt	5,0	2,1	7,9	3,8	1,9	5,8

Af tabellerne fremgår det, at der i 2015 var 3,4 % fra Gentofte, der havde haft et forbrug af ovenstående

stofftyper den seneste måned, mens tallet var 5% i 2019. Stigningen er ikke signifikant (sammenlign tabel 15a og 15b). Til gengæld har Gentoftes unge et signifikant større forbrug af andre illegale stoffer end cannabis sammenlignet med danske unge generelt.

I de næste to tabeller er forbruget af andre illegale stoffer end cannabis opdelt på alder.

2015

Tabel 16a. Brug af andre illegale stoffer end cannabis – fordelt på alder og stofstype.

	Gentofte		DK	
	<20 år	20-25 år	<20 år	20-25 år
	564	306	1.342	1.283
Amfetamin	0,0	0,2	0,4	1,0
Kokain	1,1	4,4	1,6	3,2
Ecstasy	0,5	1,0	1,6	1,2
Andre	1,2	1,3	1,0	1,3
I alt	2,5	4,6	2,5	4,4

2019

Tabel 16b. Brug af andre illegale stoffer end cannabis – fordelt på alder og stofstype.

	Gentofte		DK	
	<20 år	20-25 år	<20 år	20-25 år
	428	298	1.441	1.573
Amfetamin	0.3	1.3	0,4	1,0
Kokain	2.5	4.2	1,1	4,4
Ecstasy	1.2	0.3	0,2	1,2
Andre	0.6	2.6	0,5	1,0
I alt	4.2	6.1	1,8	5,4

Det er især for de helt unge, at Gentofte adskiller sig fra den samlede gruppe af danske unge (4,2% mod 1,8%). Forskellen er ikke signifikant.

I de næste to tabeller er brugen af illegale stoffer fordelt på uddannelsesspor. Ikke mindst forbruget af illegale stoffer blandt unge fra Gentofte der går i gymnasiet er, sammenlignet med tallene for Danmark generelt, meget højt (18,0% vs 9,5%). Dette er i overensstemmelse med, at det i særlig grad var blandt de 17-19 årige, at forbruget var højt.

2015

Tabel 17a. Forbrug af illegale stoffer fordelt på uddannelsesaktivitet.

	Antal	Gentofte		DK 2015	
		Andre illeg. Stoffer	Cannabis + andre ill.	Andre illeg. Stoffer	Cannabis + andre ill.
Folkeskole	211	1,0	6,2	1,7	4,5
STX, HTX, HHX, EUX	317	5,1	17,0	2,2	10,3
HF/VUC	22	3,8	17,5	5,6	16,6
Erhvervsuddannelse	28	8,0	26,6	4,3	12,8
Videregående uddannelse	125	0,4	9,6	3,4	11,9
Andet	35	3,6	20,5	1,8	9,8

2019

Tabel 17b. Forbrug af illegale stoffer fordelt på uddannelsesaktivitet.

	Antal	Gentofte 2019		DK 2019	
		Andre illeg. Stoffer	Cannabis + andre ill.	Andre illeg. Stoffer	Cannabis + andre ill.
Folkeskole	97	0,9	12,4	0,8	^c 4,0
STX, HTX, HHX, EUX	252	4,9	18,0	^a 1,8	^c 9,5
HF/VUC	31	11,8	22,3	3,3	9,2
Erhvervsuddannelse	23	10,7	11,3	5,5	14,3
Videregående uddannelse	132	*4,9	12,0	3,4	9,8
Andet	37	0,0	17,4	5,0	1,7

Også for folkeskoleelever er forbruget meget højere end blandt danske unge generelt.

3.3. E-cigaretter, vandpibe og snus

Som noget nyt har vi i 2019 undersøgt forbruget af E-cigaretter, vandpibe og snus. I nedenstående tabel er vist Gentofte unge 2019 sammenlignet med DK unge 2019. Overordnet er forskellene mellem Gentofte og danske unge generelt moderat.

Tabel 18a. Forbrug af E-cigaretter, vandpibe og snus blandt Gentofte og DK unge 2019

	Gentofte 2019			DK 2019		
	E-cigaretter	Vandpibe	Snus	^c E-cigaretter	^a Vandpibe	Snus
Nej	68,8	59,6	68,7	62,4	54,0	72,5
Nej, har prøvet	26,1	35,2	20,9	29,5	36,7	18,4
Nej, har tidligere røget jævnligt	1,8	1,1	1,7	3,0	1,8	2,0
Ja, <hver uge	1,7	3,5	2,5	1,6	6,4	2,2
Ja, hver uge	0,4	0,5	2,4	1,3	0,8	1,8
Ja, hver dag	1,3	0,2	3,8	2,3	0,2	3,1

Selvom det aktuelle forbrug er relativt begrænset, ses der dog en tendens gennem alle tre tabeller. Flere

danske unge har prøvet eller bruger stadig E-cigaretter og vandpibe end det er tilfældet for Gentoftes unge. Gentoftes unge bruger lidt oftere snus, men det er ikke signifikant.

Tabel 18b. Forbrug af E-cigaretter, vandpibe og snus blandt 15-19 årige unge.

	Gentofte 2019			DK 2019		
	E-cigaretter	Vandpibe	Snus	^b E-cigaretter	^b Vandpibe	Snus
Nej	67,4	69,9	66,7	60,1	62,8	69,8
Nej, men jeg har prøvet	26,7	26,7	21,3	31,9	28,1	19,3
Nej, har tidligere røget jævnligt	1,9	0,0	1,5	2,6	1,4	2,5
Ja, <hver uge	1,9	2,5	3,1	2,4	6,6	3,0
Ja, hver uge	0,7	0,5	2,7	1,1	1,1	2,2
Ja, hver dag	1,4	0,3	4,7	1,9	0,0	3,1

De yngste unge fra Gentofte bruger også signifikant mindre grad E-cigaretter og vandpibe end danske unge. De yngste unge fra Gentofte bruger lidt oftere snus (ikke signifikant).

Tabel 18c. Forbrug af E-cigaretter, vandpibe og snus blandt 20-25 årige unge.

	Gentofte 2019			DK 2019		
	E-cigaretter	Vandpibe	Snus	^b E-cigaretter	Vandpibe	Snus
Nej	70,5	47,4	71,1	64,1	47,4	74,6
Nej, har prøvet	25,4	45,1	20,3	27,7	43,2	17,7
Nej, har tidligere røget jævnligt	1,7	2,4	1,9	3,3	2,1	1,5
Ja, <hver uge	1,4	4,6	1,9	0,9	6,3	1,6
Ja, hver uge	0,0	0,5	2,0	1,5	0,6	1,5
Ja, hver dag	1,0	0,0	2,8	2,5	0,4	3,1

For de ældste unge er det DK unge, der oftest bruger E-cigaretter.

Nedenfor vises forbruget blandt mænd.

Tabel 18d. Forbrug af E-cigaretter, vandpibe og snus blandt mænd fra Gentofte og DK

	Gentofte 2019			DK 2019		
	E-cigaretter	Vandpibe	Snus	^a E-cigaretter	Vandpibe	^b Snus
Nej	60,9	55,4	58,0	55,2	49,1	65,5
Nej, har prøvet	30,9	36,6	24,0	33,0	39,6	20,8
Nej, har tidligere røget jævnligt	2,5	1,4	3,3	4,5	2,4	2,5
Ja, <hver uge	2,9	5,7	4,0	2,2	7,4	2,9
Ja, hver uge	0,5	0,5	3,9	1,9	1,2	2,8
Ja, hver dag	2,5	0,3	6,9	3,2	0,3	5,5

For mænd alene er der ligeledes flere DK unge end Gentoftes unge, der bruger E-cigaretter (eller har

prøvet). For snus er forholdet dog omvendt. Her er det overvejende Gentoftes unge, der har prøvet eller bruger snus.

Det samme er tildels tilfældet for kvinderne. Også her er det kvinder fra DK, som oftest bruger/har prøvet E-cigaretter. Her ses ikke andre signifikante forskelle.

Tabel 18e. Forbrug af E-cigaretter, vandpibe og snus blandt kvinder fra Gentofte og DK

	Gentofte 2019			DK 2019		
	E-cigaretter	Vandpibe	Snus	^b E-cigaretter	Vandpibe	Snus
Nej	77,0	63,9	79,7	69,9	59,1	79,9
Nej, har prøvet	21,2	33,7	17,7	25,8	33,7	15,8
Nej, har tidligere røget jævnligt	1,0	0,8	0,0	1,4	1,2	1,4
Ja, <hver uge	0,5	1,2	1,0	1,0	5,5	1,6
Ja, hver uge	0,3	0,5	0,9	0,7	0,4	0,7
Ja, hver dag	0,0	0,0	0,7	1,3	0,1	0,6

Study drugs

Også som noget nyt har vi spurgt ind til brugen af study-drugs. Med study drugs menes der bl.a. beta-blokkere, koffeinpiller og Ritalin®.

Som det fremgår af tabel 19, bruges study drugs signifikant oftere af Gentoftes unge, end af DK unge generelt. 9,7% af Gentoftes unge har således overvejet at bruge, og 3,2% har brugt study drugs indenfor det seneste år.

Ved opdeling i køn og alder fandtes så moderate forskelle, at en nærmere gennemgang af disse tal ikke vurderes at være relevant at gennemgå her.

Study drugs og steroider

(f.eks. beta-blokkere, koffeinpiller, Ritalin® eller andet)

Tabel 19. Forbrug af study-drugs blandt unge fra Gentofte og DK

	Gentofte		DK	
	Study drugs* (n=581)	Steroider (n=733)	^a Study drugs (n=2312)	Steroider (n=3046)
Aldrig	83,1	95,7	86,2	94,2
Har overvejet	9,7	3,9	7,7	5,1
Tidligere	1,9	0,1	2,2	0,6
Inden for seneste år	3,2	0,1	2,1	0,03
Bruger det i dag	2,1	0,2	1,9	0,1

*Kun af dem, der er i gang med en uddannelse eller har været i gang med en uddannelse de sidste 30 dage

3.4. Fysiske problemer

De unges fysiske problemer er belyst ved at stille spørgsmål til forbrug af medicin (både håndkøbsmedicin og ordineret medicin) og antal dage med fysiske problemer. I nedenstående tabeller fremgår andelen af unge, som har haft 4 dage eller mere med medicinforbrug sidste måned og/eller fysiske problemer.

2015

Tabel 20a. Fysiske problemer.

Hvor mange dage har du...	Gentofte		DK	
	Kvinder n=447	Mænd n=437	Kvinder n=1367	Mænd n=1320
* brugt smertestillende håndkøbsmedicin mere end 4 dage sidste måned	17,4	7,0	17,4	7,5
* brugt ordineret medicin mod fysiske problemer mere end 4 dage sidste måned	11,0	5,6	12,0	8,5
* oplevet fysiske problemer mere end 4 dage sidste måned?	29,8	16,0	30,2	19,5

2019

Tabel 20b. Fysiske problemer.

Hvor mange dage har du...	Gentofte		DK	
	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd
Sidste 30 dage	n=371	n=362	n=1.607	n=1.439
* brugt smertestillende håndkøbsmedicin mere end 4 dage sidste måned	16,7	10,2	17,9	8,6
* brugt ordineret medicin mod fysiske problemer mere end 4 dage sidste måned	8,3	9,3	10,4	6,8
* oplevet fysiske problemer mere end 4 dage sidste måned?	30,9	**21,9	31,1	22,5

Smertestillende håndkøbsmedicin: Tallene i tabel 20a+b viser andelen af unge, som bruger håndkøbsmedicin, såsom Panodil®, Kodimagnyl®, Ipren® eller lignende, som kan købes uden recept. I 2015 havde særligt pigerne et højt forbrug (17,4%), mens tallene i 2019 er nogenlunde det samme, om end det for mænd er steget lidt. Der er ingen signifikante forskelle mellem Gentofte i 2015 og 2019 og ingen forskelle mellem Gentoftes unge og danske unge generelt.

Ordineret medicin: 11,0% af pigerne havde minimum 4 dage af de sidste 30 dage brugt ordineret medicin mod fysiske problemer i 2015, hvilket var tilfældet for 5,6% af mændene. I 2019 har dette ændret sig markant, og mænd og kvinder er nu lige hyppigt brugere af ordineret medicin. For mænd er det siden 2015 steget fra 5,6% til 9,3%, og dette er også højere end blandt danske mænd.

Fysiske problemer: Signifikant flere af Gentoftes mænd har i 2019 oplevet fysiske problemer mindst 4 dage om måneden sammenlignet med i 2015. Dette fund er i overensstemmelse med, at mændene bruger mere smertestillende håndkøbsmedicin og ordineret medicin. De bagvedliggende årsager kræver yderligere undersøgelse.

3.5. Psykologiske profil og trivsel

I dette afsnit tegnes en profil over de psykiske problemer, som de unge i de to undersøgelser rapporterer. I tabel 21a og 21b ses andelen af unge, der rapporterer, at de i deres liv har været ensomme, deprimerede, været voldelige osv. Ensomhed er defineret ud fra, at de unge angiver, at de

ofte/meget ofte i deres liv har oplevet sig selv som ensomme.

Tabel 21a viser forekomsten af forskellige psykiske og adfærdsmæssige problemer i 2015. I tabel 21b er den samme tabel konstrueret for 2019.

Tabel 21a. Psykiske og adfærdsmæssige problemer fordelt på køn (2015).

		Gentofte		DK	
		Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd
Livstid		n=445	n=436	n=1313	n=1.368
Ensom	Ofte/meget ofte	17,6	13,1	21,2	14,6
Deprimeret	Ofte/meget ofte	11,6	5,6	9,1	5,6
Angst	Ofte/meget ofte	9,8	5,2	13,2	6,1
Selvordstanker	Ofte/meget ofte	3,4	2,8	7,3	2,7
Selvordsforsøg	Ja/nej	4,5	1,6	7,1	3,1
Selvskade	Ofte/meget ofte	1,9	1,2	5,2	0,6
Spiseforstyrrelse	Ofte/meget ofte	6,4	0,8	6,7	0,5
Medicin psyk. Probl.	ja/nej	9,1	6,0	11,6	6,2
ADHD	ja/nej	1,9	4,2	2,2	3,6
Anden psykiatrisk diag.	ja/nej	8,1	7,5	8,6	5,4
Vold	nogen, ofte, meget ofte	3,0	5,3	5,0	9,3
Ballademager skole	Høj grad/meget høj grad	5,4	16,4	7,8	17,5
Konflikter lærer	Høj grad/meget høj grad	4,6	13,3	7,7	14,3
Forstyrrer klassen	Høj grad/meget høj grad	4,0	11,0	5,3	14,6
Pjækket	Høj grad/meget høj grad	7,3	9,1	9,1	7,9
Bortvist	ja/nej	2,9	10,2	4,2	13,8

Af tabel 21b fremgår det, at de internaliserende problemer som ensomhed, depression og angst er steget markant for såvel kvinder som mænd. Stigningerne for depression og angst er signifikante for kvinder, mens stigningen i angst også er signifikant for mændene. Spiseforstyrrelser er steget blandt kvinder (ikke signifikant). Den eksternaliserende, udadrettede, konfliktfyldte adfærd er ikke steget.

I forhold til danske unge generelt ser vi den samme stigning. Trods den markante, men ikke-signifikante stigning i ensomhed er DK unge signifikant mere ensomme end Gentoftes unge. Det skyldes måske, at DK unge rapporterer mindre støtte fra forældre og venner, hvilket der vendes tilbage til.

Danske unge har signifikant oftere forsøgt selvmord end Gentoftes unge, og de har ligeledes signifikant oftere skadet sig selv. Endelig er danske kvinder på landsplan signifikant oftere involveret i vold og ballademagere i skolen.

Psykiske og adfærdsmæssige problemer fordelt på køn (2019).

		Gentofte		DK	
		Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd
Livstid		n=371	n=362	n=1.607	n=1.439
Ensom	Ofte/meget ofte	22,7	15,1	^b 29,5	17,0
Deprimeret**	Ofte/meget ofte	*15,2	9,0	16,0	9,8
Angst***	Ofte/meget ofte	***19,5	*10,5	20,4	9,5
Selv mordstanker	Ofte/meget ofte	5,1	3,5	7,3	4,3
Selv mordsforsøg	Ja/nej	2,3	3,1	^c 7,5	4,1
Selvskade	Ofte/meget ofte	1,9	2,1	^b 6,3	1,4
Spiseforstyrrelse	Ofte/meget ofte	9,8	1,5	8,8	1,1
Medicin psyk. Probl.	ja/nej	7,5	6,7	11,2	9,0
ADHD	ja/nej	3,4	5,0	3,8	5,1
Anden psykiatrisk diag.	ja/nej	10,9	8,0	12,4	8,1
Vold	nogen, ofte, meget ofte	1,8	7,9	^a 4,6	9,8
Ballademager skole	Høj grad/meget høj grad	3,7	14,1	^a 6,9	18,8
Konflikter lærer	Høj grad/meget høj grad	4,4	8,7	6,3	12,4
Forstyrrer klassen	Høj grad/meget høj grad	4,2	9,4	4,9	13,6
Pjækket	Høj grad/meget høj grad	9,6	7,2	10,3	^a 12,1
Bortvist	ja/nej	2,0	10,0	3,3	10,1

Eksternaliserende og internaliserende adfærd.

I UngMap skelnes der mellem to former for "rettetheder" - henholdsvis *eksternaliserende adfærd* og *internaliserende adfærd*. Med eksternaliserende adfærd henvises der til en rettethed væk fra én selv, mens der med internaliserende adfærd henvises til en rettethed mod sig selv. Eksternaliserende og internaliserende adfærd behøver ikke at være et problem. Udadvendthed kan således betragtes som eksternaliserende adfærd, mens selvreflektion og selvevaluering er eksempler på internaliserende adfærd.

Begge typer af adfærd er nødvendige – såvel deres positive som den negative side. Frygt og angst kan således afholde os fra at opsøge noget, der er farligt/som vi har dårlige erfaringer med, mens aggression og impulsivitet gør det muligt for os at handle hurtigt og beskytte os selv, hvis nogen vil os det ondt. I nedenstående figur 1 er de to rettetheder vist med dertilhørende eksempler på problemer.

Figur 1. Eksempler på internaliserende og eksternaliserende adfærd.

Til at identificere graden af internaliserende og eksternaliserende adfærd anvendes 12 spørgsmål – 6 for eksternaliserende og 6 for internaliserende adfærd (se bilag 1). De to faktorer er testet for faktorstruktur, sammenhæng (Cronbach alpha) og stabilitet (test-retest). De overholder alle internationale standarder for en sammenhængende, stabil faktorstruktur^{2,3}. Derudover er de to rettheder statistisk uafhængige. Man kan altså udmærket score meget højt i eksternaliserende adfærd uden at score højt i internaliserende adfærd (og omvendt).

Én af de stærkeste risikofaktorer for udvikling af et storforbrug af såvel cigaretter, cannabis som andre illegale stoffer er den eksternaliserende adfærd.

Nedenfor ses et eksempel på en sådan sammenhæng. Der kan scores 0 til 6 på skalaen.

2015

Tabel 22a. Eksternaliserende adfærd og 10+ dages forbrug af cannabis sidste måned.

Score	Gentofte, n=875		DK, n=2.651	
	Andel score	Cannabis	Andel score	Cannabis
0	63,5	1.5	61,6	1.3
1	22,1	0.8	20,7	3.0
2	7,2	5.7	7,9	7.1
3	3,1	16.2	4,2	10.1
4	2,5	17.1	2,3	14.0
5 og 6	1,6	23.2	3,4	21.8

Tabel 22a viser, at af unge med scoren 0 i eksternaliserende problemer har 1,5% haft et forbrug af cannabis i mindst 10 dage den seneste måned. For unge med en score på 3 og derover er det mellem 16,2% og 23,2%, der har brugt cannabis mindst 10+ dage sidste måned. Dette var gældende i 2015. I 2015 var mønsteret nogenlunde det samme for Gentoftes unge som for DK unge.

2019

Tabel 22b. Eksternaliserende adfærd og 10+ dages forbrug af cannabis sidste måned.

Score	Gentofte, n=712		DK, n=2.914	
	Andel score	Cannabis	Andel score	Cannabis
0	65,8	0,6	^b 59,7	1,5
1	21,3	3,6	22,0	2,9
2	6,3	2,6	9,3	7,0
3	3,4	12,9	3,7	8,8
4	1,7	23,6	2,8	7,9
5 og 6	1,6	21,1	2,5	20,1

I 2019 er mønsteret nogenlunde det samme. Andelen med en score på 0 (ingen adfærdsproblemer) er steget lidt fra 2015 (ikke signifikant). Til gengæld er der signifikant flere af Gentoftes unge end DK unge, som har scoren 0 (ingen adfærdsproblemer).

Dette kunne måske indikere, at det højere forbrug af cannabis i Gentofte i dag, sammenlignet med 2015, måske i højere grad skal forklares med et bestemt festmiljø og forbrugskultur, end det skal forklares med, at der er flere unge, med forskellige typer adfældsproblemer (eller sociale problemer).

Ikke deso mindre må et forebyggelsesarbejde med fokus på cigaretter, cannabis, andre illegale stoffer samt til dels alkohol, have en særlig opmærksomhed på den eksternaliserende adfærd. Denne type adfærd er imidlertid relativ nem at identificere, og den kan ikke alene knyttes til et storforbrug af rusmidler, men også til vold, kriminalitet, tidlig seksuel debut, farlig kørsel med mere.

Internaliserende adfærd (ensomhed, angst, depression, selvmordstanker mm.) kan ikke i nær samme grad relateres til brug af rusmidler. Nedenfor ses sammenhængen mellem internaliserende adfærd og storforbrug af cannabis. I nedenstående tabel 23 kan man således se, at storforbruget af cannabis stort set ikke følger med stigningen i internaliserende problemer.

2019

Tabel 23. Internaliserende adfærd og 10+ dages forbrug af cannabis sidste måned.

Score	Gentofte, n=862		DK, n=2.651	
	Andel score	Cannabis	Andel score	Cannabis
0	68,0	2,2	69,1	2,8
1	16,4	3,1	15,1	1,5
2	7,5	1,8	6,8	6,1
3	3,1	0,0	4,2	5,2
4	3,6	3,7	2,4	3,3
5 og 6	1,5	17,0	2,4	13,1

Denne manglende, eller svage, sammenhæng mellem forbrug af cannabis og internaliserende adfærd ses også for brug af andre illegale stoffer end cannabis, herunder cigaretter og alkohol. Dette forhold kan muligvis skyldes, at det i særlig grad er kvinder, der scorer højt i internaliserende adfærd, mens eksternaliserende adfærd i særlig grad kan knyttes til mændene. Dette er dog på ingen måde hele forklaringen. Således er det såvel for kvinder som for mænd tilfældet, at der ses en meget stærk sammenhæng mellem eksternaliserende adfærd og brug af rusmidler. Ligeledes ses der ingen sammenhæng, hverken for kvinder og mænd, mellem forbrug af rusmidler og internaliserende adfærd.

Eksternaliserende og internaliserende adfærdsparametre har vist sig at kunne opdeles meningsfuldt i 4 Sungrupper af unge:

- SEP** Svære eksternaliserende problemer er kendetegnet ved meget høj score i eksternaliserende adfærd og lav score i internaliserende adfærd
- SIP** Svære internaliserende problemer er kendetegnet ved meget høj score i internaliserende adfærd og lav score i eksternaliserende adfærd.
- SEIP** Svær eksternaliserende og internaliserende adfærd er kendetegnet ved meget høj score i såvel eksternaliserende som internaliserende adfærd.
- LAV** Er kendetegnet ved lav score i såvel eksternaliserende som internaliserende adfærd.

I nedenstående tabel er andelen med de fire profiler i 2015 vist. Herefter følger andelen med de fire profiler i 2019.

2015

Tabel 24a. Person-profiler fordelt på køn i 2015.

	Gentofte			Danmark		
	Alle n=852	Kvinder n=430	Mænd n=422	Alle n=2582	Kvinder n=1309	Mænd n=1273
lav	79,3	83,1	75,5	76,7	78,9	74,6
sip	9,9	12,2	7,5	9,9	12,9	7,0
sep	9,1	3,8	14,4	11,3	5,6	16,9
seip	1,8	0,9	2,6	2,1	2,6	1,6

2019

Tabel 24b. Person-profiler fordelt på køn i 2019.

	Gentofte			DK		
	Alle n=712	Kvinder n=362	Mænd n=350	Alle n=2914	Kvinder n=1524	Mænd n=1390
lav	77,5	75,7	79,4	74,2	75,4	73,1
sip	13,0	*18,8	7,3	12,8	16,6	9,2
sep	7,7	3,6	11,8	^a 10,8	5,8	15,5
seip	1,8	2,0	1,6	2,2	2,2	2,2

De mest markante forskelle mellem 2015 og 2019 ses i udviklingen af andelen af unge kvinder med profilen SIP. Således er denne steget fra 12,2% i 2015 til 18,8% i 2019. Stigningen er signifikant. Dette er i overensstemmelse med, at flere unge fra Gentofte oplever ensomhed, depression og angst fra 2015 til 2019. For mænd ses der ikke en tilsvarende stigning i SIP.

Det fremgår også af tabellen, at der er signifikant færre mænd med profilen SEP i Gentofte end i Danmark generelt. Eksternaliserende adfærd i denne test relaterer sig primært til problemer i folkeskolen. Gentoftes unge har derfor færre unge mænd med skoleproblemer end danske unge. Dette gælder også for kvinderne om end det ikke er signifikant.

I de næste tabeller vises sammenhængene mellem profil og brug af rusmidler.

Tabel 24c. Profiler og daglig brug af cigaretter.

	Gentofte 2015 n=813	DK 2015 n=2498	Gentofte 2019 n=706	DK 2019 n=2876
LAV	10,1	10,2	7,4	8,4
SIP	20,6	11,6	3,7	14,9
SEP	38,6	43,1	32,9	26,3
SEIP	62,2	36,1	23,0	42,7

Tabellen viser, at daglig brug af cigaretter især kan knyttes til profilerne SEP og SEIP. Begge er en særlig risikogruppe i forhold til at udvikle et dagligt forbrug af cigaretter.

Tabel 24d. Profiler og brug af alkohol 10+ dage sidste måned.

	Gentofte 2015 n=840	DK 2015 n=2542	Gentofte 2019 n=710	DK 2019 n=2905
LAV	9,3	7,5	12,4	10,6
SIP	10,0	9,0	14,1	9,2
SEP	21,7	11,0	15,5	17,0
SEIP	38,2	13,9	25,3	17,7

I relation til 10+ dages forbrug af alkohol om måneden er det igen SEP og SEIP, der er de store risikogrupper. 38% af unge med profilen SEIP bruger alkohol 10+dage om måneden

Tabel 24e. Profiler og brug af illegale stoffer.

	Gentofte 2015 n=829	DK 2015 n=2506	Gentofte 2019 n=704	DK 2019 n=2869
LAV	10,6	8,6	13,9	8,8
SIP	16,7	12,5	16,3	11,1
SEP	38,5	24,1	39,3	25,3
SEIP	23,3	35,7	42,2	36,9

Endelig er det også SEP og SEIP, der er de særlige risikogrupper for at udvikle et forbrug af illegale stoffer.

OBS! I forebyggelsen af storforbrug af cigaretter, alkohol og illegale stoffer er det meget væsentligt at have fokus på unge med profilerne SEP og SEIP

OBS! I forebyggelsen af bl.a. ensomhed, depression, angst og stress er det meget væsentligt at have fokus på unge med profilerne SIP og SEIP

Som det ses i ovenstående bokse er unge med profilen SEIP en særlig belastet gruppe. Dem findes der ca. 170 af i Gentofte kommune. Unge med profilen SIP er dem, der er flest af. Af dem findes der ca. 1220. Unge med profilen SEP – som hurtigt mister kontrollen over deres rusmiddelforbrug – findes ca. 720 af.

I den sidste tabel kan man se, hvor mange unge der oplyser, de har fået en psykiatrisk diagnose af en psykiater.

Tabel 25. Andelen med psykiatrisk diagnose.

	Gentofte n=773	DK unge n=3046
Psykisk diagnose	12,4	12,5
ADHD	4,1	4,5
Anden diagnose	9,3	10,1

Der er ingen forskel mellem Gentoftes og DK unge i andelen, der har fået stillet en psykiatrisk diagnose (selvrapporteret). På landsplan har der fundet en markant signing sted (fra 8,6% til 12,5%). Man kunne forestille sig, at unge overrapporterer på dette punkt. Vi har dog i en samkøring med vores undersøgelser fra 2014 og 2015 med Det Psykiatriske Centralregister fundet, at unge bestemt ikke overrapporterer, om de har fået en psykiatrisk diagnose af en psykiater. Meget tyder på, at tallet faktisk er noget højere (mellem 13-15%). Dette undersøges i øjeblikket.

3.6. Sociale forhold

De unges sociale forhold skal i det følgende belyses ved hjælp af spørgsmål såsom, om deres forældre stadig bor sammen, hvem i deres netværk de får høj grad af støtte af, om den unge har en kæreste og hvis "ja" om kæresten bruger stoffer. Endelig vil også den unges fritidsliv blive belyst.

I nedenstående tabel vises andelen af unge, hvis forældres bor sammen i dag.

Tabel 26. Forældre bor sammen i dag.

	2015				2019			
	Gentofte		DK		Gentofte		DK	
	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd
	446	438	1.376	1.324	371	360	1.603	1.430
Bor dine forældre sammen i dag	62,1	67,3	59,1	59,3	63,5	61,0	58,0	58,1
Har en af dine forældre haft et misbrug	10,2	7,3	15,9	13,4	10,5	8,7	14,97	12,3

I ovenstående tabel ser man, at forældre til unge fra Gentofte oftere stadig bor sammen, end det er tilfældet for forældre til danske unge generelt. For de unge mænd fra Gentofte er dette signifikant. I forlængelse af dette ser vi også, at Gentoftes unge oftere bor sammen med begge deres forældre for unge mellem 15 og 19 år (70,6% vs 58,1%). Der er ikke sket den store udvikling i dette siden 2015. Dertil kommer, at DK unge oftere har/har haft mindst én forælder, der har problemer med rusmidler. Forskellen er dog ikke signifikant.

Af næste tabel 27 fremgår det, hvem de unge oplever at få en høj grad af støtte fra i deres liv. Flere DK unge oplever at få høj grad af støtte fra deres kæreste sammenlignet med Gentoftes unge. De helt unge 15-19 årige fra Gentofte oplever derimod i højere grad at få en høj grad af støtte fra deres mor og far. Dertil kommer, at flere fra Gentofte oplever at få høj grad af støtte fra deres venner. Ikke mindst de yngste unge fra gentofte. Andre forskelle er ikke signifikante.

Table 27. Hvem oplever den unge at få høj grad af støtte fra i sin dagligdag.

	Gentofte (n=733)	DK (n=3046)	Gentofte 15-19 (n=432)	DK 15-19 (n=1459)	Gentofte 20-25 (n=301)	DK 20-25 (n=1587)
Kæreste	29,6	^b 38,9	18,5	^a 23,5	42,7	^a 50,5
Mor	79,1	77,3	84,3	^a 79,6	72,9	75,6
Far	64,0	61,1	71,1	^b 62,9	55,5	59,7
Søskende	52,7	52,7	54,8	50,6	50,4	54,2
Anden familie	11,8	12,4	13,5	12,2	9,9	12,6
Ven(ner)	75,8	^b 70,5	80,0	^b 71,1	70,9	70,1
Kollegaer	9,5	11,5	6,2	5,9	13,3	15,6
Plejefamilie	0,2	0,7	0,2	0,9	0,3	0,6
Andre	2,1	2,6	2,4	3,2	1,7	2,1
Nej	5,9	6,6	5,2	6,3	6,7	6,9

I næste tabel vises andelen af unge, der har en kæreste, samt hvis det er tilfældet, hvorvidt denne bruger stoffer.

Table 28. Kæreste og kærestes brug af stoffer.

	2015				2019			
	Gentofte (n=860)		DK (n=2.623)		Gentofte (n=725)		DK (n=3.013)	
	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd	Kvinder	Mænd
Har kæreste	33.1	25.4	47.1	34.5	34.5	30.6	^b 47.5	38.4
Har stofbrugende kæreste	10.5	9.3	14.5	8.1	^{**} 26.4	14.4	^b 15.5	8.7

I tabellen ses det, at der på landsplan er signifikant flere kvinder, der i dag har en kæreste (47,5%), end det er tilfældet for Gentofte kvinder (34,5%). Dette fund er i overensstemmelse med, at DK unge oftere får høj grad af støtte fra deres kæreste.

Generelt er der i dag signifikant flere unge kvinder fra Gentofte, som har en kæreste, der bruger stoffer (af de der har en kæreste), end det var tilfældet i 2015. Der er også signifikant flere af kvinderne fra Gentofte, der har en kæreste, som bruger stoffer i dag, end det er tilfældet for danske kvinder generelt. DK kvinder.

Af de næste tabeller fremgår det, hvor mange unge, der dyrker en sport/har en hobby, og hvorvidt dette kan knyttes til brug af rusmidler.

Tabel 29. Dyrker en sport/hobby.

	Gentofte 2019 (n=730)	DK 2019 (n=3.034)
Alle n=730	88,8	86,7
15-19 år (n=430)	^a 93,3	89,5
20-25 år (n=300)	83,4	84,6
Kvinder (n=370)	84,1	82,0
15-19 år (n=222)	88,4	83,9
20-25 år (n=148)	79,0	80,6
Mænd (n=360)	93,3	91,2
15-19 år (n=208)	98,2	94,8
20-25 år (n=152)	87,6	88,5

Der er ikke signifikant flere fra Gentofte, som dyrker sport/har en hobby end danske unge generelt.

Tabel 30. Sport/hobby og brug af cannabis.

	Gentofte		Danmark	
	Ja sport/hobby	Nej sport/hobby	Ja sport/hobby	Nej sport/hobby
Alle n=730	15,3	10,4	9,9	9,0
15-19 år (n=430)	16,2	15,9	8,5	8,8
20-25 år (n=300)	14,1	7,9	10,9	9,1
Kvinder (n=370)	7,6	9,5	5,7	7,6
15-19 år (n=222)	6,9	^a 18,4	5,5	10,1
20-25 år (n=148)	8,4	3,5	6,0	5,9
Mænd (n=360)	22,1	12,7	13,5	11,9
15-19 år (n=208)	24,6	0,0	11,1	4,8
20-25 år (n=152)	19,0	14,8	15,5	14,2

Af tabellen kan man se, at det at have en sport/hobby er en beskyttelsesfaktor for de yngste kvinder, mens dette ikke er tilfældet for mændene.

Tabel 31. Sport/hobby og brug af alkohol 10+ dage sidste måned.

	Gentofte		DK	
	Ja sport/hobby	Nej sport/hobby	Ja sport/hobby	Nej sport/hobby
Alle n=730	12,8	18,6	10,9	13,0
15-19 år (n=430)	11,0	21,8	8,0	7,6
20-25 år (n=300)	15,3	17,2	13,1	15,8
Kvinder (n=370)	9,2	^a 19,6	8,2	9,2
15-19 år (n=222)	9,4	25,4	5,1	8,0
20-25 år (n=148)	9,0	15,9	10,5	9,9
Mænd (n=360)	16,0	16,4	13,2	20,5
15-19 år (n=208)	12,4	0,0	10,4	6,5
20-25 år (n=152)	20,7	19,2	15,4	25,4

Tabellen viser, at sport/have en hobby er en beskyttelsesfaktor for storforbrug af alkohol. Forskellene er dog ikke signifikante.

Med denne tabel afsluttes hermed gennemgangen af resultaterne. Sammenfatningen kan læses i kapitel 2.

Bilag 1

Spørgsmål internaliserede problemer.

1	Har du haft en periode i dit liv, hvor du har følt dig <u>ensom</u> ?	Thyp1	1 Aldrig 2 Sjældent 3 Nogle gange 4 Ofte 5 Meget ofte 6 Ønsker ikke at svare
2	Har denne ensomhed påvirket dig i de sidste 30 dage?	Tpaavirk1	1 Slet ikke 2 Lidt 3 En del 4 Meget 5 Rigtig meget 6 Ønsker ikke at svare
3	Har du haft en periode i dit liv, hvor du har oplevet <u>depression</u> ?	Thyp1	
4	Hvor meget har du været påvirket af depressive symptomer de sidste 30 dage?	Tpaavirk1	
5	Har du haft en periode i dit liv, hvor du har oplevet <u>angst</u> ?	Thyp1	
6	Hvor meget har du været påvirket af angst de sidste 30 dage?	Tpaavirk1	
7	Har du haft en periode i dit liv, hvor du har haft <u>selvmordstanker</u> ?	Thyp1	
8	Hvor meget har du været påvirket af selvmordstanker i de sidste 30 dage?	TPaavirk1	
9	Har du nogensinde med vilje fysisk <u>skadet dig selv</u> , f.eks. skåret eller brændt dig selv eller lignende?	Thyp1	
10	Hvor mange gange har du fysisk skadet dig selv i de sidste 30 dage?	THyp2	0 0 gange 1 1 gang 2 2 gange 3 3 gange 4 Flere end 3 gange 5 Ønsker ikke at svare
11	Har du haft en periode i dit liv, hvor du har oplevet spiseforstyrrelse, f.eks. undgået at spise eller kastet op med vilje?	Thyp1	
12	Hvor meget har du været påvirket af spiseforstyrrelse de sidste 30 dage?	Tpaavirk1	

Spørgsmål eksternaliserende problemer

I1_a	Tænk på dine oplevelser i folkeskolen. I hvilken grad var/er du og dine venner nogle ballademagere?	TGrad2	1 Slet ikke 2 I mindre grad 3 I nogen grad 4 I høj grad 5 I meget høj grad 6 Ønsker ikke at svare		
I1_b	Tænk på dine oplevelser i folkeskolen. I hvilken grad havde/har du konflikter med lærerne?	TGrad2			
I1_c	Tænk på dine oplevelser i folkeskolen. I hvilken grad var/er du et forstyrrende element i timerne?	TGrad2			
I1_j	Tænk på dine oplevelser i folkeskolen. I hvilken grad pjækkede/pjækker du fra timerne i folkeskolen?	TGrad2			
I2	Er du nogensinde blevet bortvist fra skolen pga. din opførsel?	JNO			

4. Referencer.

1. Pedersen MU, Frederiksen KS, Pedersen MM. *UngMap-En metode til identificering af særlige indsatser, ressourcer, rusmiddelbrug/misbrug og trivsel blandt danske 15-25-årige: Resultater fra den nationale stikprøveundersøgelse 2014*. Center for Rusmiddelforskning, Aarhus Universitet.;2015.
2. Pedersen MU, Thomsen KR, Heradstveit O, Skogen JC, Hesse M, Jones S. Externalizing behavior problems are related to substance use in adolescents across six samples from Nordic countries. *European child & adolescent psychiatry*. 2018.
3. Pedersen MU, Romer Thomsen K, Pedersen MM, Hesse M. Mapping risk factors for substance use: Introducing the YouthMap12. *Addictive behaviors*. 2017;65:40-50.
4. Jones S, Callesen MB, Pedersen MM, Strunz A, Pedersen MU. Personlige livsbarrierer blandt unge i Nuuk. *Psyke & Logos*. 2017;38(1):72-89.
5. Pedersen MU, Pedersen MM, Jones S, Holm KE, Frederiksen KS. *Behandling af unge der misbruger stoffer. En undersøgelse af 4 behandlingsmetoders effekt.*: Center for Rusmiddelforskning, Aarhus Universitet.;2017.